

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT57 4010 0510 0467 0211 Luminor Bank AS bankas, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

2019-08-
I 2019-08-22 Nr. (2.1E-04)-6K-
1904389

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl lėšų skyrimo“ projektą](#) (toliau – Projektas) teikia šias pastabas.

Iš esmės pritariame pasiūlymui iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai skirti 227 323 eurų lėšų, tačiau siūlome Projektą tikslinti, įtraukiant papildomą 515 576 eurų sumą kompensuoti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo išlaidoms, susijusioms su advokatų užmokesčio už antrinės teisinės pagalbos teikimą išmokėjimu.

Projekte nurodyta 227 323 eurų suma iš esmės tik padengia 2019 m. faktines ir planuojamas išlaidas už antrinės teisinės pagalbos teikimą baudžiamojoje byloje Nr. 1-24-655/2018, tačiau nepadengia 2018 m. šioje byloje patirtų išlaidų, kurios, be to ir sąlygojo kreditorinį įsiskolinimą advokatams 2018 m. pabaigoje. Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. advokatams, teikusiems antrinę teisinę pagalbą nurodytoje byloje, buvo išmokėtas 515 576 eurų užmokestis, ir tai yra 98,72% daugiau negu 2017 m. Akivaizdu, kad tokios apimties finansavimo poreikio padidėjimas iš esmės viršijo planavimo metu identifikuotą poreikį. 2018 m. vien baudžiamojoje byloje Nr. 1-24-655/2018 advokatams išmokėta suma sudarė 13,54 proc. visos šiai valstybės garantuojamos teisinės pagalbos priemonė¹ skirtos sumos. Nepaisant to, pastebėtina, kad papildomų lėšų šiai sričiai skirta nebuvo, be to, akcentuotina, jog lėšos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo funkcijai užtikrinti 2018 m. buvo sumažintos 850 000 eurų dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės pokyčių krepšelio formavimo ir 2019 m. 670 000 eurų dėl suplanuotų valstybės išlaidų mažinimo.

Taip pat dar kartą atkreiptinas dėmesys į baudžiamosios bylos Nr. 1-24-655/2018 išskirtinumą dėl apimties ir svarbos valstybei bei visuomenei. Pabrėžtina, kad nuosprendžio šioje byloje priėmimas, vadovaujantis nacionalinėje ir tarptautinėje teisėje įtvirtintais teisingumo vykdymo principais, prisideda prie istorinio atminimo ir istorinės tiesos patvirtinimo, atsižvelgiant į teisės normas ir teisinę analizę. Be tinkamo proceso (įskaitant tinkamą kaltinamųjų gynybą), teisingumas baudžiamojoje byloje Nr. 1-24-655/2018 pasiektas nebūtų, o nustatyta tiesa, kuri turi

¹ Priemonė „sumokėti užmokestį už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir valstybės užtikrinamą neteisinį taikinamąjį tarpininkavimą (įskaitant advokatų, nuolat teikiančių antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą, išlaikymo išlaidas) ir atlyginti kitas antrinės teisinės pagalbos išlaidas“

simbolinę reikšmę Lietuvos visuomenei, būtų kvestionuojama. Europos Žmogaus Teisių Teismas savo praktikoje yra pripažinęs ne tik konkrečios nusikalstamos veikos aukos ar jo artimųjų teisę sužinoti tiesą (*McKerr prieš Jungtinę Karalystę, Trubnikov prieš Rusiją*), tačiau ir visuomenės kolektyvinę teisę sužinoti tiesą, kai tai susiję su dideliu skaičiumi nukentėjusiųjų ar didelio masto žmogaus teisių pažeidimų atvejais (*Association „21 December 1989“ ir kiti prieš Rumuniją, Al-Nashiri prieš Lenkiją*). Teisė į tiesą apie didelio masto žmogaus teisių pažeidimus ir sunkius žmogaus teisių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus yra neatimama ir savarankiška teisė, susijusi su valstybės pareiga apsaugoti žmogaus teises, atlikti veiksmingą pažeidimų tyrimą ir užtikrinti veiksmingą teisių gynimą bei kompensacijas. Ši teisė yra glaudžiai susijusi su kitomis teisėmis ir turi tiek individualų, tiek visuomeninį aspektą, todėl turėtų būti traktuojama kaip absoliuti teisė ir jai neturėtų būti taikomi apribojimai.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, ir akcentuodami baudžiamosios bylos Nr. 1-24-655/2018 išskirtinumą Lietuvos valstybei, visuomenės teisę į tiesą, taip pat įvertindami aplinkybes, kad nei 2018 m., nei 2019 m. papildomų lėšų valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo užtikrinimo funkcijai skirta nebuvo, o tiek 2018 m., tiek 2019 m. biudžeto asignavimai valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo sričiai buvo mažinami, prašome iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai prie Projekte nurodytos 227 323 sumos (už 2019 m.) skirti papildomai **515 576** eurų sumą (už 2018 m.) kompensuoti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimo išlaidoms, susijusioms su advokatų užmokesčio už antrinės teisinės pagalbos teikimą išmokėjimu 2018 m. ir 2019 m.

PRIDEDAMA. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos išrašo iš programos „Biudžetas“ kopija, 7 lapai.

Teisingumo ministras
Jankevičius

Elvinas

Vaida Rudėnaitė, (8 5) 266 2994, el. p. v.rudenaite@tm.lt